

Posudek na bakalářskou práci

Nikola Francová, **Architektura a urbanismus města Čáslavi v letech 1848–1958**

Ústav historických věd FF UPCE, 2023

Zpracoval: Mgr. Bohdan Šeda

Předložená bakalářská práce je věnována architektuře a urbanistickému vývoji města Čáslavi v letech 1848–1958. Práce je zaměřena na veřejnou a obecní výstavbu. Hlavní část je tvořena katalogem staveb, které v tomto období vznikly. Je zde popsán jejich historický vývoj a vzhled.

Práce je prezentována na 58 stranách a je doplněna 17-ti stránkovou obrazovou přílohou.

Práce je kromě úvodu (1,5 strany) a závěru (2 strany) rozdělena na 11 hlavních kapitol. Čtyři úvodní kapitoly jsou nazvané: 1. Stručná historie města Čáslavi do počátku 19. století, 2. Politický, hospodářský a kulturní vývoj Čáslavi v 19. století, 3. Urbanismus Čáslavi a 4. Stručný přehled architektonických směrů v Čechách na přelomu 19. a 20. století. Následuje obsáhlý katalog rozdělený poněkud nejednotně do sedmi podkapitol zaměřených na jednotlivá časová období, ale i na samostatné stavby.

Úvodní kapitoly jsou snad až příliš obecné, zaměřené především na starší než sledované období a také vychází z omezeného okruhu sekundární literatury. Například čtyři a půl strany věnované starším dějinám města se jeví jako poněkud zbytné.

Přínosnější je druhá kapitola zaměřená na politický, hospodářský a kulturní vývoj Čáslavi v 19. století, která stručně ale výstižně uvádí čtenáře do kulturního prostředí města.

Velmi přínosná je třetí kapitola zabývající se urbanistickým vývojem města ve sledovaném období, i když značná část textu utíká od urbanistického tématu k popisu vzniku jednotlivých staveb. Větší pozornost není například věnována procesu vzniku regulované sítě ulic mezi historickým jádrem a prostorem nádraží po dokončení železnice v roce 1870, jako hlavního prostoru rozvoje města v 19. století. Totéž platí o vzniku ortogonální uliční sítě vilové čtvrti Vachov mezi Jeníkovskou ulicí a železniční tratí. Zde by byl patrně velmi přínosný základní archivní průzkum fondu města a městské technické kanceláře. Nedostatkem je také dovedení kapitoly jen k roku 1930 a nikoliv až do konce sledovaného období v roce 1958.

Čtvrtá kapitola nabízí přehled architektonických slohů v Čechách ve sledovaném období. Jedná se o rešerši starší literatury a k tématu práce nepřináší nic nového. Ve své stručnosti občas přináší nepřesná tvrzení jako například na str. 14: „Počátek střeoevropské secese byl ovlivněn myšlenkami rakouského architekta a urbanisty Otto Wagnera“

Těžištěm práce a její nejrozsáhlejší a nepřínosnější částí je však obsáhlý katalog celkem 28 objektů v Čáslavi vzniklých ve sledovaném období. Výběr je reprezentativní a nabízí dobrý přehled o architektonické a stavební produkci města. S ohledem na téma práce (architektura a urbanismus) považuji za poněkud zbytné zařazení dvou sochařských pomníků. Hesla jsou logicky a přehledně řazena chronologicky. Jen podkapitoly o výrazných přestavbách (či spíše novostavbách) gymnázia (1925), nemocnice (1926-28) a Dusíkova divadla (1923) by bylo vhodnější zařadit jako samostatná hesla do 10. kapitoly.

Katalogová hesla jsou logicky koncipována a rozdělena na základní identifikační údaje, souhrn výsledků archivní rešerše, okolnosti výstavby a popis budovy. Za nepřímou součást katalogu lze považovat i obrazovou fotografickou přílohu, která je výsledkem autorčina vlastního terénního průzkumu.

Katalog je zpracován kvalitně. Autorka prokazuje dobrou schopnost základní archivní rešerše, byť je škoda, že se nepodařilo v širší míře vytěžit další archivní fondy především archiv stavebního úřadu, kde lze přepokládat uložení historické plánové dokumentace, jejíž použití by vypovídací hodnotu práce výrazně obohatilo. Autorka dále prokazuje dobrou schopnost popisu historické architektury včetně znalosti odborné terminologie a také schopnost sledované stavby správně slohově zařadit.

V závěr autorka stručně ale výstižně shrnula získané poznatky. Za hlavní přínos práce považují identifikaci úlohy místních stavitelů ve více než stoleté proměně města

Práce je poměrně dobře a logicky strukturovaná. Text je jazykově kultivovaný, s minimem jazykových chyb a překlepů. Autorka prokazuje schopnost se vyjadřovat srozumitelně s pochopením pro téma.

Především z nadprůměrně kvalitního a poctivého zpracování katalogu je cítit osobní nasazení a zaujetí autorku zkoumaným předmětem, což je velmi sympatické a omlouvá výše zmíněné nedostatky.

Práci považuji za velmi zdařilou a rád ji **doporučuji k obhajobě** a pro její hodnocení navrhuji klasifikaci **B-C** podle kvality obhajoby.

V Pardubicích 18.8.2021

Mgr. Bohdan Šeda